

Kirsi Nevala ja Niina Reponen

ALLE 3-VUOTIAIDEN LASTEN VARHAISKASVATUKSEN DISKURSSIT VERKKOUUTISISSA

Kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekunta
Kandidaatintutkielma
Maaliskuu 2023

TIIVISTELMÄ

Kirsi Nevala ja Niina Reponen: Alle 3-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen diskurssit verkkouutisissa
Kandidaatin tutkielma
Tampereen yliopisto
Kasvatustieteiden tiedekunta
Kasvatustieteiden tutkinto-ohjelma, varhaiskasvatus
Maaliskuu 2023

Tässä tutkimuksessa selvitetään, millaisia diskursseja mediassa tuotetaan alle 3-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksesta ja millaista todellisuutta nämä diskurssit rakentavat. Lisäksi tutkitaan sitä, ketkä näitä diskursseja pääsevät tuottamaan. Alle 3-vuotiaiden lasten määrä varhaiskasvatuksessa kasvaa jatkuvasti, joten aihe on hyvin ajankohtainen. Medialla on suuri rooli siinä, millaisena varhaiskasvatus näyttäytyy ihmisille. Tutkimusaineistoksi valittiin verkkouutiset, koska ihmiset luottavat Suomessa vahvasti uutisiin ja verkkopalveluissa ne ovat helposti ihmisten saatavilla. Tutkimuksen teoreettisena viitekehyksenä toimii diskurssianalyysi, joka pohjautuu sosiaaliseen konstruktionismiin, missä todellisuuden nähdään rakentuvan sosiaalisen ja kielellisen toiminnan kautta. Tutkimusaineistoksi valittiin alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatusta käsittelevät uutiset Ylen ja Ilta-Sanomien verkkopalveluista vuosilta 2012–2022, sillä internetin maksuton uutissisältö tavoittaa yleisöä laajasti.

Diskurssianalyysin avulla aineistosta löydettiin kuusi diskurssia: resurssi-diskurssi, lapsen paras -diskurssi, hoitoratkaisujen valinta -diskurssi, laatu-diskurssi, ryhmäkoko-diskurssi ja terveys- ja turvallisuus -diskurssi. Osa näistä diskursseista on aineistossa hallitsevammassa asemassa, osa taas jää vähäisempään rooliin. Tutkimuksessa selvitettiin myös, kuka näitä diskursseja pääsee tuottamaan. Analyysin tuloksena muodostettiin viisi ryhmää: asiantuntijat, varhaiskasvatuksen johtajat, huoltajat, ammattiliiton edustajat ja varhaiskasvatuksen työntekijät. Eniten aineistossa pääsevät ääneen asiantuntijat ja varhaiskasvatuksen johtajat, vähiten taas varhaiskasvatuksen työntekijät. Lasten ääni jää aineistosta puuttumaan täysin. Tutkimuksessa nousee myös esiin vastakkainasettelu varhaiskasvatuksen ja kotihoidon välillä. Tämä vastakkainasettelu on jatkuvasti taustalla puhuttaessa pienten lasten varhaiskasvatuksesta.

Tutkimustulokset osoittavat, että alle 3-vuotiaiden lasten varhaiskasvatus määrittyy verkkouutisissa hyvin vahvasti asiantuntijoiden, kuten tutkijoiden sekä varhaiskasvatuksen johtajien puheen avulla. Siinä korostuvat tietyt diskurssit, kun taas jotkin diskurssit jäävät sivuun tai puuttuvat kokonaan.

Avainsanat: varhaiskasvatus, media, alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatus, diskurssianalyysi

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck -ohjelmalla.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	TUTKIMUKSEN KONTEKSTI	7
2.1	Varhaiskasvatuksen rakenteellinen muutos suhteessa tutkimusaineistoon	7
2.2	Pienten lasten kotihoidontuki	7
3	TEOREETTINEN VIITEKEHYS	9
3.1	Diskurssianalyysi ja sosiaalinen konstruktionismi.....	9
3.2	Keskeiset käsitteet	10
3.2.1	<i>Varhaiskasvatus</i>	10
3.2.2	<i>Alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatus</i>	11
3.2.3	<i>Media</i>	12
3.3	Aiempi tutkimus.....	13
4	TUTKIMUSKYSYMYKSET	16
5	TUTKIMUSMENETELMÄ JA –AINEISTOT	17
5.1	Aineistonkeruumenetelmät	17
5.2	Tutkimuksen aineisto	18
5.2.1	<i>Uutiset aineistona</i>	18
5.2.2	<i>Ilta-Sanomat</i>	19
5.2.3	<i>Yle Uutiset</i>	19
5.3	Diskurssianalyysi metodina.....	20
5.4	Analyysimenetelmät.....	20
6	TUTKIMUKSEN TULOKSET	23
6.1	Alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatuksen diskurssit mediassa	23
6.1.1	<i>Resurssi-diskurssi</i>	24
6.1.2	<i>Lapsen paras -diskurssi</i>	25
6.1.3	<i>Hoitoratkaisujen valinta -diskurssi</i>	27
6.1.4	<i>Laatu-diskurssi</i>	28
6.1.5	<i>Ryhmäkoko-diskurssi</i>	29
6.1.6	<i>Terveys ja turvallisuus -diskurssi</i>	30
6.1.7	<i>Aineistosta puuttuvat diskurssit</i>	31
6.2	Kuka aineistossa pääsee ääneen?	32
6.2.1	<i>Puhujien luokittelu ryhmiin</i>	32
6.2.2	<i>Kenen ääni kuuluu ja kuka jää sivuun?</i>	33
6.2.3	<i>Representoiva ja representoitu diskurssi</i>	34
7	POHDINTA	36
7.1	Millaista sosiaalista todellisuutta uutisaineiston diskurssit rakentavat?	36
7.1.1	<i>Diskurssit tuottavat ideologioita</i>	36
7.1.2	<i>Diskurssit vallankäytön välineenä</i>	37
7.2	Tutkimuksen luotettavuus	38
7.3	Jatkotutkimusideoita	39
	LÄHTEET	41
	LIITTEET	45
	Liite 1: Linkit aineiston uutisiin	45

KUVIOT

KUVIO 1. AINEISTOSTA LÖYTYNEET DISKURSSIT 23

1 JOHDANTO

Yhä useampi alle 3-vuotias lapsi osallistuu varhaiskasvatukseen. Vuodesta 2010 vuoteen 2018 alle 3-vuotiaiden osallistumisaste varhaiskasvatukseen on Suomessa noussut 27 prosentista 33 prosenttiin (Tuononen, 2021). Pienten lasten varhaiskasvatuksen merkitys kasvaa. Vanhempainrahakauden päättyessä vanhempien on päätettävä lasten hoitomuodosta. Alle 3-vuotiaiden lasten varhaiskasvatukseen osallistumisesta on eriäviä näkemyksiä jopa tutkijoiden kesken (Terävä ym., 2018).

Taloudellisesti alle 3-vuotiaiden hoitamista kotona tuetaan kotihoidontuella. Myös työelämä ja perheen taloudellinen tilanne vaikuttavat perheen tekemiin ratkaisuihin. Vanhemmat joutuvatkin tekemään pienten lasten hoidon suhteen valintoja ja löytämään niille perusteluja. Tässä etenkin medialla on suuri merkitys. Toisaalta varhaiskasvatuksen on mukautettava toimintaansa niin, että lisääntyvä määrä alle 3-vuotiaita saa pedagogisesti laadukasta varhaiskasvatusta. Myös henkilöstömitoitus ja ryhmäkoot eroavat näin pienillä lapsilla vanhempien lasten ryhmistä.

Medialla on suuri vaikutus ihmisten elämään. Suomalaiset luottavat vahvasti uutisiin (Reunanen ym., 2021). Niinpä olemmekin kiinnostuneita siitä, miten alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatus tuodaan esille verkkouutisissa. Media vaikuttaa niin lasten vanhempiin kuin varhaiskasvatuksen työntekijöihinkin. Toisaalta median tuottamiin sisältöihin vaikuttavat esimerkiksi politiikka ja talous. Koska alle 3-vuotiaat osallistuvat lisääntyvässä määrin varhaiskasvatukseen, on mielenkiintoista tarkastella, miten aihe tuodaan mediassa esille verkkouutisten kautta.

Tutkimusmenetelmäksi olemme valinneet diskurssianalyysin, joka toimii myös tutkimuksemme teoreettisena viitekehyksenä. Diskurssianalyysin avulla pääsemme pureutumaan siihen, millaisia diskursseja mediassa tuotetaan pienten lasten varhaiskasvatuksesta. Pyrimme löytämään vastauksia myös

siihen, kuka noita diskursseja pääsee rakentamaan. Tutkimusaineistomme käsittää pienten lasten varhaiskasvatukseen liittyviä verkkouutisia kahdesta eri internetpalvelusta (Yle ja Ilta-Sanomat) vuosilta 2012–2022.

Aluksi käsittelemme tutkimuksemme kontekstia: varhaiskasvatuksen rakenteellista muutosta ja kotihoidontukea osana alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatusjärjestelmää. Luvussa 3 esittelemme tutkimuksemme teoreettisen viitekehyksen ja keskeiset käsitteet. Seuraavaksi käsittelemme tutkimuksen metodologiaa. Tämän jälkeen tuomme esiin tutkimuskysymyksemme ja esittelemme käyttämämme aineiston sekä analyysimenetelmät. Luvussa 7 esittelemme tutkimuksen tulokset ja lopuksi pohdimme vielä niiden merkitystä sekä tutkimuksen luotettavuutta ja esittelemme tutkimuksesta heränneitä jatkotutkimusideoita.

2 TUTKIMUKSEN KONTEKSTI

2.1 Varhaiskasvatuksen rakenteellinen muutos suhteessa tutkimusaineistoon

Tutkimusaineistomme kattaa pitkän aikavälin 10 vuoden ajalta. Kyseisenä aikana varhaiskasvatuksessa on tapahtunut paljon muutoksia, kuten hallinnollinen siirto sosiaaliministeriön alaisuudesta opetus- ja kulttuuriministeriölle vuonna 2013 sekä varhaiskasvatuslain säätäminen vuonna 2015. Myös termien osalta on tapahtunut muutoksia, kun päivähoidosta on siirrytty käyttämään termiä varhaiskasvatus. Kuitenkin alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatuksen uutisointi on säilynyt yllättävän samankaltaisena. Niin vuoden 2012 kuin vuoden 2022 uutisissakin tuodaan jo otsikkotasolla esille, kuinka päiväkoteihin tulee yhä enemmän yhä pienempiä lapsia (Artikkeli 2 ja artikkeli 9).

Myös termejä päivähoito ja varhaiskasvatus käytetään yhä rinnakkain uusissakin uutisjutuissa. Tätä termien rinnakkaisuutta kuvaa hyvin aineiston etsinnässä löytynyt huomio, jossa hakusanalla “varhaiskasvatus” ei Iltta-Sanomista löytynyt artikkeleja, toisin kuin hakusanalla “päivähoito” löytyivät kaikki Iltta-Sanomien artikkelit tähän aineistoon. Ylen sivustolta saimme tuloksia melko tasapuolisesti kummallakin hakusanalla. Myöskään uutisia lukeva yleisö ei ole todennäköisesti täysin omaksunut tätä muutosta, vaan heidän käsityksissään varhaiskasvatus saattaa vielä näyttäytyä päivähoitoinstituutiona.

2.2 Pienten lasten kotihoidontuki

Pienten lasten hoitoon vaikuttaa vahvasti se, millaisia tukia lasten vanhemmille maksetaan. Suomessa kotihoidontuella on vahva asema. Se voidaankin katsoa osaksi suomalaista varhaiskasvatusjärjestelmää (Karila ym., 2017, s. 18). Kotihoidontukea maksetaan vanhempainrahakauden päätyttyä alle 3-vuotiaan lapsen vanhemmille, kun lasta hoidetaan kotona. Tukea voidaan maksaa myös

alle kouluikäisille sisaruksille siihen asti, että nuorin lapsi täyttää 3 vuotta. (Alila ym., 2014, s. 35)

Alle 3-vuotiaiden lasten varhaiskasvatus on kallista, sillä asiantuntijoiden mukaan vaaditaan yksi aikuinen neljää tai viittä lasta kohden, jotta voidaan taata lasten turvallisuus ja edellytykset kehitymiselle (Michel, 2002). Tämän vuoksi pienten lasten kotihoitoa halutaan tukea rahallisesti. Kotihoidontuen vaikutuksia on kuitenkin tutkittu paljon ja siitä on käyty kiivastakin poliittista keskustelua.

3 TEOREETTINEN VIITEKEHYS

3.1 Diskurssianalyysi ja sosiaalinen konstruktionismi

Tutkimuksen teoreettisena viitekehysenä toimii diskurssianalyysi, joka pohjautuu sosiaaliseen konstruktionismiin. Pietikäisen ja Mäntysen (2019) mukaan diskurssintutkimus ei tarkastele kieltä vain kielenä, vaan sosiaalisena toimintana. Tutkimuksen kohteena on se, miten asioita merkityksellistetään, millä ehdoilla ja mitä seurauksia tällä on.

Diskurssintutkimus perustuu funktionaaliseen käsitykseen kielestä (Pietikäinen & Mäntynen, 2019). Kielellisillä teoilla on aina tilannekohtaisia funktioita, jotka voivat olla toimijan itsensä tiedostamia tai tiedostamattomia (Jokinen ym., 2016). Pietikäisen ja Mäntysen (2019) mukaan kielen rakenne ja säännöt säätelevät sitä, miten kieltä voidaan käyttää, mutta kielen käyttäjä voi myös itse valita, millaisia valintoja hän tekee ja millaisia merkityksiä hän kielen avulla luo. Näiden valintojen perusteella asiasta rakentuu aina erilainen kuva.

Pietikäinen ja Mäntynen (2019) toteavat myös, että siihen, miten kieltä käytetään, vaikuttaa myös konteksti, eri tilanteisiin sopii erilainen kielenkäyttö. Kielen ja kontekstin välinen suhde on vastavuoroinen, konteksti vaikuttaa kieltä käytettäessä tehtäviin valintoihin ja toisaalta tehtyjen valintojen avulla rakennetaan todellisuutta. Diskurssintutkimus ei siis tarkastele vain tekstejä ja kieltä, vaan myös yhteiskunnan rakenteita, valtasuhteita ja toimijoita. Kielenkäytöllä voi olla ideologisia seurauksia, jotka voivat olla positiivisia tai negatiivisia ja näitä seurauksia on mahdollista tehdä näkyväksi diskurssianalyysin avulla (Jokinen ym., 2016).

Diskurssit rakentavat todellisuutta. Tämä tarkoittaa sitä, ettei ole olemassa vain yhtä totuutta, vaan useat erilaiset diskurssit tuottavat useita totuuksia, jotka kamppailevat keskenään määrittelyvallasta (Pietikäinen & Mäntynen, 2019). Diskurssit eivät ole keskenään samanarvoisia, vaan jotkin diskurssit saattavat

saada muita enemmän valtaa ja vaihtoehtoisia diskursseja (Jokinen ym., 2016).

Olettaessamme todellisuuden rakentuvan diskurssien kautta, näemme myös varhaiskasvatuksen instituutiona ja sen käytäntöjen rakentuvan erilaisten diskurssien kautta. Sitä määrittelevät esimerkiksi ohjausasiakirjojen diskurssit, poliittiset diskurssit, mediassa näkyvät diskurssit sekä vanhempien ja työntekijöiden tuottamat diskurssit. Näiden diskurssien kautta määrittyy varhaiskasvatuksen todellisuus. Tämä todellisuus ei kuitenkaan ole pysyvä, vaan muuttuu jatkuvasti.

Tutkimuksessa pyrimme hahmottamaan sitä, millaisia diskursseja alle 3-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksesta tuotetaan mediassa sekä sitä, näyttävätkö jotkin diskurssit saavan enemmän valtaa ja jotkin jäävän niiden varjoon. Nämä mediassa esiintyvät diskurssit rakentavat omalta osaltaan todellisuutta pienten lasten varhaiskasvatuksesta. Diskurssi käsitteenä on joskus hiukan epämääräinen, ja sen vuoksi tutkijan onkin tärkeää määritellä, mitä hän käsitteellä tarkoittaa (Jokinen ym., 2016). Fairclough (2002, s. 101) määrittelee diskurssin ”tavaksi, jolla tietty sosiaalinen käytäntö (tai sen alue) konstruoidaan”. Heikkisen (2012) mukaan diskurssin käsitteellä voidaan laajemmin viitata kielen käyttöön sosiaalisena toimintana ja sosiaalisina käytäntöinä, ymmärryksenä todellisuudesta, kun taas suppeammassa merkityksessä sitä käytetään kuvaamaan tapoja merkityksellistää asioita, ilmiöitä ja tapahtumia tietyistä näkökulmista. Käytämme tässä tutkimuksessa diskurssin käsitettä tarkoittamaan niitä puhetapoja, joiden avulla verkkouutisissa tuotetaan merkityksiä pienten lasten varhaiskasvatukselle.

3.2 Keskeiset käsitteet

3.2.1 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatusta voidaan määritellä monesta eri näkökulmasta. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan varhaiskasvatusta osana suomalaista koulutusjärjestelmää, mutta myös lapsen hoidon, kasvun ja kehityksen kokonaisuutta (Opetushallitus, 2022). Varhaiskasvatustilain (2018, 2 §) mukaan: ”Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista

kasvatuksen, hoidon ja opetuksen muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka”.

Päivähoitoa kehitettiin 1970-luvulta lähtien naisten työssäkäynnin mahdollistamiseksi. 1990-luvulla tarveharkinta poistui ja kaikille lapsille taattiin oikeus päivähoitopaikkaan, aluksi alle 3-vuotiaille lapsille ja myöhemmin kaikille alle kouluikäisille. Päivähoito siirrettiin vuonna 2013 sosiaaliministeriön alaisuudesta opetus- ja kulttuuriministeriölle ja vuonna 2015 tuli voimaan varhaiskasvatuslain ensimmäinen osa, joka määritteli varhaiskasvatuksen pedagogisen tehtävän. (Eerola-Pennanen ym., 2018, s. 23–25.) Tuolloin otettiin myös käyttöön termi varhaiskasvatus entisen päivähoidon sijasta. Varhaiskasvatus ei siis käsitteenä ole kovin vanha ja niinpä aiheeseen liittyvässä keskustelussa saattaa välillä näkyä vielä kaikuja aikaisemmasta päivähoitoinstituutiosta.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (Opetushallitus, 2022) jäsennetään erilaiset varhaiskasvatuksen järjestämisen muodot. Perusteiden mukaan varhaiskasvatusta voidaan järjestää päiväkodissa, perhepäivähoidossa tai avoimena varhaiskasvatuksena. Aineistoa kerätessä otetaan huomioon kaikki varhaiskasvatuksen järjestämisen muodot.

3.2.2 Alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatus

OECD-maissa kolmen vuoden ikää pidetään määrittelevänä tekijänä lainsäädännössä ja tilastoissa, esimerkiksi Suomessa kotihoidontuki määrittyy tällä perusteella (Rutanen 2011, s. 527). Myös varhaiskasvatuksen käytännöissä alle 3-vuotiaat erotellaan omiksi ryhmikseen, joille on omat määräyksensä esimerkiksi henkilökuntamitoituksen osalta.

Subjektiiivinen päivähoito-oikeus annettiin vuonna 1990 ensin alle 3-vuotiaiden lasten vanhemmille ja vasta useita vuosia myöhemmin kaikille alle kouluikäisten lasten vanhemmille (Alila ym., 2014, s. 13). Myös alle 3-vuotiaiden lasten nähdään siis hyötyvän varhaiskasvatuksesta. Kuitenkin Suomessa on perinteisesti katsottu kodin olevan paras hoitopaikka pienelle lapselle. Nykyään Suomessa noin kolmasosa alle 3-vuotiaista lapsista osallistuu varhaiskasvatukseen ja määrä on kasvussa (Tuononen, 2021). Tästä voidaan

päätellä, että alle 3-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen merkitys korostuu tulevaisuudessa.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa ei ole tehty rajauksia tai selkeitä painotuksia pedagogiikkaan eri ikäkausina. Pienten lasten pedagogiikkaan otetaan kantaa hyvin yleisellä tasolla. Perusteissa sanotaan varhaiskasvatuksen kokonaisuudesta näin: “Kasvatus, opetus ja hoito painottuvat eri tavoin eri-ikäisten lasten toiminnassa sekä varhaiskasvatuksen eri toimintamuodoissa.” (Opetushallitus, 2022, s.23).

Usein käy niin, että alle 3-vuotiaiden kohdalla pedagogiikasta puhuttaessa korostuu hoidon osuus, eikä opetusta ja kasvatusta pidetä yhtä tärkeinä kuin vanhemmilla lapsilla. Aiheesta on myös tehty jonkin verran tutkimusta. Esimerkiksi Hännikäinen (2013) nostaa esille artikkelissaan tämän ilmiön ja valottaa pienten lasten pedagogiikan erityispiirteitä tutkimuksensa aineiston esiin nostamista asioista. Hänen mukaansa varhaiskasvatuksen kokonaisuutta ei voida pienten lasten kohdallakaan erottaa toisistaan, vaan kaikki osa-alueet ovat yhtä tärkeitä myös pienillä lapsilla.

Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) arviointiraportissa todetaan alle 3-vuotiaiden ryhmissä olevan puutteita pedagogiikan sisällöissä, minkä lisäksi lasten iän nähdään joissakin varhaiskasvatusryhmissä olevan esteenä monipuolisen pedagogisen toiminnan toteuttamiselle (Repo ym., 2019). Lisäksi Ranta (2021) on todennut väitöskirjatutkimuksessaan, että alle 3-vuotiaiden ryhmissä lasten vuorovaikutussuhteiden ja omatoimisuuden tukemiseen kiinnitettiin vähemmän huomiota kuin isompien lasten ryhmissä. Pienten lasten ryhmissä laadukkaan pedagogiikan toteutuminen ei siis ole itsestäänselvyys.

3.2.3 Media

Media käsitteenä on laaja ja monitulkintainen. Median käsite pohjautuu latinan kielen sanaan medium, jolla viitataan välittäjään tai välineeseen, julkiseksi tekemiseen ja julkaisemisen keinoihin (Nieminen & Pantti, 2012, s. 14). Yleisesti mediallyä tarkoitetaan “laajasti mediasisältöjä, niitä välittäviä välineitä, niiden muodostamia ympäristöjä tai mediaa tuottavia tahoja, mediatoimialaa”

(Kansallinen audiovisuaalinen instituutti ja Opetushallitus, julkaisuaika tuntematon).

Koska mediaa käytetään yleiskäsitteenä, on syytä rajata ja tarkentaa, mitä medialla tässä tutkimuksessa tarkoitetaan. Tutkimuksessa tarkastellaan mediaa ensinnäkin viestintävälineenä joukkotiedotuksen näkökulmasta, toisaalta tutkitaan median käyttämää kieltä. Kolmanneksi tarkastellaan median roolia ympäröivän todellisuuden rakentajana. Tutkimuksessa käytetään median käsitettä varsin laajasti monesta näkökulmasta. Tutkimuksessa sivutaan myös jonkin verran mediaa tuottavia tahoja, mutta heidän roolinsa käsittely jää tutkimuksessa vähemmälle. Tutkimuksen kannalta on kiinnostavaa, miten media vaikuttaa elämäämme, koska media joukkotiedotusvälineenä käyttää suurta valtaa määritellä sitä, mikä kullakin hetkellä on merkityksellistä ja tekee sen pääsääntöisesti kielen avulla (Fairclough, 2012).

Medialla on jännitteinen rooli, toisaalta se heijastaa ympäröivää maailmaa ja toisaalta rakentaa todellisuutta (Nieminen ja Pantti, 2012, 12–14). Median sisällöt pohjautuvat olemassa olevaan todellisuuteen, mutta samalla media tekemillään valinnoilla tuottaa kuvaa todellisuudesta. Tästä median tuottamasta kuvasta todellisuudesta ollaan kiinnostuneita tässä tutkimuksessa.

Tässä tutkimuksessa mediaa tarkastellaan verkkouutisten näkökulmasta. Mediassa on myös paljon muuta sisältöä, mutta uutiset tavoittavat ihmisiä laajalti ja ihmiset suhtautuvat niihin eri tavalla kuin esimerkiksi mielipidekirjoituksiin tai verkon keskustelupalstoihin. Luvussa 5 käsittelemme tarkemmin verkkouutisia tutkimusaineistona.

3.3 Aiempi tutkimus

Varhaiskasvatukseen liittyviä diskursseja on tutkittu jonkin verran etenkin opinnäytteissä. Alina Laakso (2017) on pro gradu -tutkielmassaan tutkinut kansanedustajien varhaiskasvatukselle antamia merkityksiä subjektiivista päivähoitoa koskevassa keskustelussa. Laakson käyttämässä aineistossa eli eduskunnan täysistuntopuheissa poliitikkojen ääni tulee hyvin esille. Tiina Aihos-Määttä (2006) käsittelee pro gradu -tutkielmassaan julkista päivähoitoa ja subjektiivista päivähoito-oikeutta sanomalehtiteksteissä. Hän on tutkimuksessaan todennut päivähoiton ensisijaisiksi määrittelijöiksi poliitikot ja

lehdet. Viivi Ankelo (2021) on tutkinut diskurssianalyysin avulla kaksivuotisen esiopetuksen saamia merkityksiä pro gradu -työtään varten luomansa verkkokeskustelun kommentteissa. Iida Aho ja Reeta Kosonen (2017) taas ovat pro gradu -tutkielmassaan tutkineet, millaisia käsityksiä lastentarhanopettajista ilmenee vuosien 2015 ja 2016 internet- ja sanomalehtikeskusteluissa. Näissä tutkimuksissa esiin pääsee tavallisten kansalaisten ääni ja heidän puheessaan esiintyvät diskurssit.

Joissakin tutkimuksissa tutkimuskohteeksi on otettu vanhempien puhe. Maarit Alasuutari (2003) on tutkinut päivähoidon merkitystä vanhempien puheessa. Lisäksi Johanna Terävä, Anu Kuukka ja Maarit Alasuutari (2018) ovat tutkineet vanhempien puhetta 1–2-vuotiaan lapsensa hoitoratkaisuista diskurssianalyysia soveltaen ja eritelleet, millaisia perusteluja vanhemmat lastensa hoitoratkaisuille esittävät.

Tutkimuskohteeksi on otettu myös alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatukseen liittyviä diskursseja. Elisa Tanner (2014) on tutkinut pro-gradu -tutkielmassaan, millaista puhetta varhaiskasvattajat tuottavat työssään alle 3-vuotiaista ja Päivi Kallioisen (2004) pro gradu -tutkielman tutkimuskohteena ovat vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan uskomukset alle 3-vuotiaiden lasten päiväkotihoidon laadusta. Miia Pirttilä (2018) taas on pro gradu -tutkielmassaan tarkastellut varhaiskasvatuksen henkilöstön käsityksiä pedagogiikan painoarvosta ja sen sisällöllisistä merkityksistä alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatuksessa. Nämä tutkimukset nostavat esille alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatukseen liittyviä diskursseja lähinnä vanhempien ja varhaiskasvatuksen henkilöstön näkökulmista.

Rosa Forouzesh (2019) on tutkinut pro- gradu -tutkielmassaan, millaisia teemoja ja näkökulmia on noussut esille Helsingin Sanomissa ilmestyneissä artikkeleissa ja mielipidekirjoituksissa varhaiskasvatuksesta 2010-luvulla. Tutkielman näkökulmana on nostaa esiin niitä ilmiöitä, joita aineistosta nousi esiin ja toisaalta myös tutkia sitä, kuinka lapsen näkökulma ja ääni niissä näyttäytyvät. Tutkielmassa löytyi kotihoidon ja varhaiskasvatuksen vastakkainasettelun teema osiossa varhaiskasvatuksen vaikuttavuus. Tässä osiossa oli muutamia havaintoja pienten lasten varhaiskasvatuksesta nimenomaan tällaisen vastakkainasettelun diskurssin kautta.

Aiemmissa tutkimuksissa pienten lasten varhaiskasvatusta ja varhaiskasvatusta ylipäättään määrittelevät aikuiset. Lapsen äänen puuttumisen tutkimuksista on nostanut esiin mm. Aihos-Määttä (2006), Forouzesh (2019), Kallioinen (2004) ja Pirttilä (2018). Tutkimuksista Aihos-Määttän ja Forouzeshin tutkimukset liittyivät uutistekstien analysoimiseen ja molemmissa tuotiin esiin se, ettei lasten ääni tullut esiin analysoiduissa teksteissä. Muutkin aiemmat tutkimukset keskittyvät aikuisten puheeseen varhaiskasvatuksesta. Ääneen pääsivät poliitikot, päivähoidon työntekijät ja vanhemmat.

4 TUTKIMUSKYSYMYKSET

Tutkimuksen tavoitteena on tarkastella niitä diskursseja, joita verkkouutisissa tuotetaan pienten lasten varhaiskasvatuksesta. Tutkimuskysymysten avulla toivomme saavamme selville sen, millaisia nämä diskurssit ovat ja kuka näitä diskursseja tuottaa. Tutkimus on tärkeää siksi, ettei varhaiskasvatuksen diskursseja ole tutkittu mediassa pienten lasten osalta. Tutkimuskysymykset voivat osaltaan valottaa sitä, millaisena pienten lasten varhaiskasvatus näyttäytyy yhteisölle ja auttaa ymmärtämään ja selittämään yleistä näkemystä aiheesta.

Tutkimukseen olemme valinneet kaksi tutkimuskysymystä, johon etsimme vastauksia tutkimuksen aineistosta. Rajaamamme tutkimuskysymykset on valittu niin, että diskurssianalyysin avulla näitä tutkimuskysymyksiä on tarkoituksenmukaisinta lähestyä.

Ensimmäinen tutkimuskysymys on: Millaisia diskursseja alle 3-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksesta tuotetaan verkkouutisissa sekä millaista sosiaalista todellisuutta nämä diskurssit rakentavat?

Toisena tutkimuskysymyksenä on: Kenen tuottamia diskursseja aineistossa esiintyy ja kuka siten pääsee määrittelemään tuota todellisuutta?

5 TUTKIMUSMENETELMÄ JA – AINEISTOT

5.1 Aineistonkeruumenetelmät

Valitsimme tutkimusaineistoksemme verkkouutisia maksuttomilta sivustoilta, sillä Uutismedia verkossa 2021-raportin mukaan maksuton uutistarjonta saa verkossa suurimman yleisön. Maksumuurien takana olevien verkkouutisten tavoitavuus on heikompi. Eniten ihmiset seuraavat uutisia Yleisradion, Ilta-Sanomien ja Iltalehden verkkopalveluista. (Reunanen ym. 2021.) Saadaksemme kuvan siitä, millaisia diskursseja väestön enemmistö kohtaa pienten lasten varhaiskasvatuksesta puhuttaessa, valitsimme aineistoksemme verkkouutisia juuri kyseisistä palveluista.

Verkkouutisia pidetään myös luotettavana ja vaikuttavana mediana, kuten Uutismedia verkossa 2021-raportista voi päätellä. Raporttiin on koostettu keskeiset tulokset Suomesta, kun kansainvälisellä kyselytutkimuksella selvitettiin esimerkiksi, millaisia medioita ihmiset käyttävät uutislähteinä ja kuinka luotettavana ihmiset pitävät erilaisia medioita uutislähteinä. Yksi raportin keskeisimmistä tuloksista Suomen osalta oli se, että suomalaiset luottavat uutisiin enemmän kuin muissa maissa keskimäärin ja Suomessa isoilla perinteisillä mediayrityksillä on hyvin vahva jalansija myös verkossa. (Reunanen ym. 2021.) Tällaiset tulokset kansainvälisessä kyselytutkimuksessa antavat meille hyviä perusteita lähteä rajaamaan aineistoa nimenomaan verkossa olevien uutisisältöjen suuntaan, koska ne koetaan vaikuttavina medioina monen ihmisen arjessa.

Etsimme uutisia sivuston sisäisen haun avulla Ylen uutissivustolta sekä Ilta-Sanomien ja Iltalehden verkkosisällöistä. Varhaiskasvatusta käsitteleviä uutistekstejä löytyi runsaasti, mutta niistä vain harva liittyi nimenomaan alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatukseen. Päätimme laajentaa hakua ajallisesti ja etsimme uutisia viimeisen kymmenen vuoden ajalta eli vuosilta 2012–2022.

Ilta-lehdestä ei aihetta käsitteleviä uutisia löytynyt, joten jätimme kyseisen palvelun pois tutkimuksestamme.

Ilta-Sanomien aineisto on kerätty aikaväliltä 28.9.2012–22.9.2022. Hakusanana on käytetty sanaa "päivähoito", jolla saatiin parhaiten tuloksia nimenomaan varhaiskasvatuksesta. Varhaiskasvatus hakusanana ei tuottanut juurikaan tuloksia. Aineisto on rajattu niin, että mukaan on otettu uutisia, joissa käsitellään alle 3-vuotiaita lapsia varhaiskasvatuksen näkökulmasta. Lisäksi aineistosta on rajattu pois uutiset, joissa on uutisoitu muiden lehtien uutisia.

Yle Uutiset -palvelussa aineiston hakuun käytettiin hakusanoja "varhaiskasvatus" ja "päivähoito". Kummallakin hakusanalla tuloksia saatiin suunnilleen saman verran. Lisäksi kokeiltiin vielä hakusanaa "päiväkoti". Haku kohdistettiin hakutyökalun avulla uutisartikkeleihin. Löytyneet artikkelit silmäiltiin läpi ja poimittiin joukosta ne, joissa mainittiin alle 3-vuotiaat lapset. Haku tehtiin marraskuun alussa 2022. Aineiston artikkelit on julkaistu aikavälillä 20.3.2012–25.10.2022.

Yle Uutiset -palvelusta aihetta käsitteleviä uutisartikkeleita löytyi 9 kpl ja Ilta-Sanomista 12 kpl. Nämä tekstit muodostavat tutkimusaineistomme, jota ryhdymme diskurssianalyysin menetelmin analysoimaan.

5.2 Tutkimuksen aineisto

5.2.1 Uutiset aineistona

Diskurssianalyysissä käytetään genren käsitettä kuvaamaan tietynlaista sosiaalista rakennetta, johon liittyy niin kontekstuaalisia kuin sisäisiä normeja, jotka määrittelevät kyseistä genreä ja tekevät sen tunnistettavaksi (Pietikäinen & Mäntynen, 2019). Fairclough'n (2002, s.78) mukaan tiettyyn genreen liittyy tiettyjä rakenteellisia ominaisuuksia. Tutkimusaineistomme tekstit ovat genreltään uutistekstejä. Tämä määrittelee sitä, miten asiat niissä on mahdollista ilmaista ja millaista kielenkäyttöä niiltä edellytetään.

Uutisteksteissä on perinteisesti pyritty objektiivisuuteen, mikä tarkoittaa sitä, että toimittajan omat mielipiteet eivät saa tulla esiin tekstissä (Pietilä, 2012). Fairclough'n (2002, s.107–110) mukaan uutisessa on kuitenkin mahdollista asettaa vastakkain kaksi ääntä tai sanomaa sanomatta sitä suoraan. Tämä

voidaan tehdä esimerkiksi sanavalintojen tai puhejärjestyksen avulla. Sanavalinnoilla voidaan myös johdatella yleisöä tulkitsemaan uutista tietyllä tavalla. Toimittajalla on mahdollisuus vaikuttaa uutistekstin näkökulmaan myös esimerkiksi tiettyihin tutkimuksiin tukeutumalla tai haastateltavien valinnalla.

Fairclough (2002, s.107) erottelee toisistaan representoivan diskurssin ja representoidun diskurssin. Ensimmäisellä hän tarkoittaa jonkun henkilön puhetta ja jälkimmäisellä raportoitua puhetta. Uutisteksteihin sisältyy usein näitä molempia ja ne ovat erotettavissa myös omassa aineistossamme.

Fairclough'n (2002, s.107) mukaan analyysissä onkin tärkeää erottaa toisistaan se, annetaanko ihmisten puhua omasta puolestaan vai referoidaanko tai selostetaanko heidän puhettaan, toisin sanoen käytetäänkö suoraa vai epäsuoraa esitystä. Epäsuora esitys antaa toimittajalle mahdollisuuden muokata toisen ihmisen sanavalintoja, jolloin sanoman alkuperäinen sävy tai merkitys saattaa hämärtyä. Suorassa esityksessä sen sijaan säilyvät alkuperäiset sanavalinnat. Journalistin ohjeet (2014) toimivat journalistisen alan itsesääätelynä Suomessa ja antavat eettiset ohjeet journalisteille. Ne määrittävät myös sitä, miten paljon vapauksia toimittajalla on käyttää tällaisia keinoja.

5.2.2 Ilta-Sanomat

Ilta-Sanomien historia ulottuu vuoteen 1932, jolloin lehti perustettiin Helsingin Sanomien iltapainokseksi (Sanoma Media Finland, n.d.). Nykyään Ilta-Sanomilla on verkossa eniten säännöllisiä käyttäjiä muihin medioihin verrattuna, perinteisten jakelukanavien osalta sen tavoittavuus sen sijaan on heikompi (Reunanen ym., 2021).

5.2.3 Yle Uutiset

Yle Uutiset on osa Ylen (Yleisradio) toimintaa. Yle on julkisen palvelun mediayhtiö, jonka tehtävä on määritelty Laissa Yleisradio Oy:stä. Ylen tehtävästä ja rahoituksesta päättää eduskunta. Yle ei tavoittele toiminnallaan voittoa, sillä Ylen tarjonta ja sisällöt rahoitetaan Yle-verolla. (Yle yhtiönä, n.d.) Ylen verkossa olevia uutissisältöjä seurataan eniten iltapäivälehtien (Ilta-Sanomat ja Iltalehti) jälkeen (Reunanen ym., 2021).

5.3 Diskurssianalyysi metodina

Tutkielman teoreettisena viitekehyksenä käytetään diskurssianalyysiä, joka soveltuu myös tutkimuksen metodiksi. Ilmosen (2018) mukaan diskurssianalyysi ei kuitenkaan ole metodina aivan ongelmaton sen laajan tulkinnan vuoksi. Diskurssianalyysia tehtäessä ei ole ennalta määrättyä metodologiaa ja tarkkaa struktuuria, jolla voisi lähteä lähestymään tutkimusongelmaa ja analysoimaan aineistoa. Toisaalta taas väljä tulkinta antaa mahdollisuuksia käyttää kulloinkin tarkoituksenmukaisia metodeja tutkimuksen ehdoilla.

Tekstien tutkiminen diskurssianalyysin keinoin mahdollistaa kuitenkin laajemman kuvan rakentamisen tutkittavasta asiasta ja ilmiöstä, kuin esimerkiksi tiukasti rajattu aineistolähtöinen tutkimus. Tämän takia valitsimme tutkimusmetodiksi nimenomaan diskurssianalyysin.

Tutkimusmenetelmämme on enemmän analyttinen kuin kriittinen (Jokinen & Juhila, 2016). Pyrimme tarkastelemaan uutistekstejä aineistolähtöisesti, emme tee etukäteen oletuksia tietyistä valtasuhteista, vaan suhtaudumme aineistoon avoimesti. Toisaalta olemme kiinnostuneita siitä, kuka pääsee mediassa esille puhuttaessa pienten lasten varhaiskasvatuksesta. Tältä osin tutkimuksemme siis lähestyy kriittistä analyysiä.

Varhaiskasvatuksen opiskelijoina ja työntekijöinä meillä on molemmilla tietoa tutkimusaiheestamme. Tärkeää onkin, että tiedostamme omat ennakkokäsityksemme ja pyrimme jättämään ne analyysivaiheessa taka-alalle voidaksemme suhtautua avoimesti aineistoomme.

5.4 Analyysimenetelmät

Pietikäinen ja Mäntynen (2019) kuvaavat diskurssitutkimuksen analyysiä kielessä ja kielellä rakentuvana prosessina. Siinä analysoidaan kielenkäyttöä ja sen vaikutuksia, mutta samalla tutkija käyttää kieltä kuvatessaan tutkimustaan ja sen tuloksia. Näin tutkija myös omalta osaltaan rakentaa todellisuutta kielen avulla. Pietikäisen ja Mäntynen (2019) mukaan analyysiprosessi ei ole selkeä ja johdonmukainen vaan yleensä sotkuinen ja monipolvinen prosessi. On mahdotonta ennakoita, miten tutkimuskysymyksen kannalta merkityksellinen

kielenkäyttö analysoitavassa aineistossa ilmenee ja mitä analyysimenetelmiä tulisi käyttää.

Pietikäisen ja Mäntysen (2019) kuvaavat, että analyysiprosessi alkaa yleensä aineistoon tutustumisella esimerkiksi lukemalla aineisto läpi ja jäsentämällä se eri pinoihin. Tärkeää on tutkia aineistoa ja antaa ajatuksille tilaa ja aikaa. Aineistoa kannattaa myös ryhmitellä ja merkitä esimerkiksi erilaisilla väreillä.

Keskityimme analyysissämme tekstiin ja jätimme uutisiin mahdollisesti kuuluvat kuvat analyysin ulkopuolelle. Kopioimme uutisten tekstit tekstinkäsittelyohjelmaan. Luimme aluksi aineiston tekstit läpi saadaksemme yleiskuvan aineistosta. Tämän jälkeen ryhdyimme etsimään siitä erilaisia näkökulmia ja puhetapoja pienten lasten varhaiskasvatukseen liittyen. Näistä puhetavoista etsittiin samankaltaisia piirteitä, joiden avulla niitä voitiin ryhmitellä. Erilaiset puhetavat koodattiin värikoodein ja ryhmiteltiin tämän perusteella.

Ryhmittelyjä jouduttiin analyysin edetessä välillä tarkistamaan ja muokkaamaan. Tällainen erilaisten luokittelujen kokeileminen ja uudelleen tarkastelu on Pietikäisen ja Mäntysen (2019) mukaan diskurssianalyysille ominaista. Näiden ryhmittelyjen avulla meidän oli mahdollista tunnistaa ne diskurssit eli puhetavat, joita käytettiin tutkimassamme aineistossa puhuttaessa alle 3-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksesta. Pietikäisen ja Mäntysen (2019) mukaan analyysissa edetään yksittäisistä havainnoista kohti niitä ilmiöitä, joita aineistosta on tutkimuskysymyksen perusteella löydetty. Meikin etenimme analyysissa aineistosta löytyvien yksittäisten havaintojen kautta analyysin tuloksena syntyneisiin diskursseihin. Aineistoa ei ole tarkoitus, eikä mahdollistakaan, analysoida perusteellisesti, vaan tutkimuskysymys ohjaa analyysia (Pietikäinen & Mäntynen, 2019). Pidimme analyysiä tehdessämme tiukasti mielessämme omat tutkimuskysymyksemme, jotta emme harhautuisi analyysissa sivupoluille.

Toisen tutkimuskysymyksemme mukaisesti tarkastelimme myös sitä, ketkä pääsivät tutkimissamme uutisteksteissä ääneen. Tutkimme, keitä olivat ne henkilöt, joita uutisissa haastateltiin ja jotka näin pääsivät tuottamaan löytämiämme diskursseja. Etsimme ja merkitsimme teksteissä ne ihmiset, joiden puhetta uutisissa raportoitii tai lainattiin. Ryhmittelimme nämä henkilöt asemansa perusteella ja tarkastelimme eri ryhmien esiintymismääriä

aineistossamme. Tutkimme myös sitä, millaisia rooleja näille henkilöille annettiin, ja millaisia diskursseja he puheellaan tuottivat.

6 TUTKIMUKSEN TULOKSET

6.1 Alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatuksen diskurssit mediassa

Tunnistimme aineistosta kuusi diskurssia, joita käytettiin puhuttaessa pienten, alle 3-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksesta. Nämä diskurssit ovat: resurssi-diskurssi, lapsen paras -diskurssi, hoitoratkaisujen valinta -diskurssi, laatu-diskurssi, ryhmäkoko-diskurssi ja terveys ja turvallisuus -diskurssi.

Nämä diskurssit eivät ole toisistaan erillisiä, vaan lomittuvat keskenään. Jouduimmekin tekemään valintoja sen suhteen, miten diskurssit rajaamme. Valitsemamme diskurssit ovat kuitenkin mielestämme selkeästi erillisiä, vaikkakin liittyvät toinen toisiinsa. Tuomme kunkin diskurssin kohdalla esiin myös sen, miten se aineistomme uutisissa linkittyy muihin diskursseihin.

KUVIO 1. Aineistosta löytyneet diskurssit

Kaikki aineiston artikkelit oli mahdollista ryhmitellä näihin diskursseihin ja jokaiseen diskurssiin löysimme usean artikkelin muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Seuraavaksi analysoimme jokaista diskurssia erikseen ja lopuksi käsittelemme myös sitä, ketkä näitä diskursseja olivat aineistossamme tuottamassa.

6.1.1 Resurssi-diskurssi

Useammassa uutistekstissä esiintyy diskurssi, jossa pienten lasten varhaiskasvatus määrittyy resurssikysymyksenä. Alle 3-vuotiaiden ryhmissä hoitajamitoitus on tiukempi eli henkilökuntaa tarvitaan enemmän ja tämä nähdään ongelmana. Useammassa uutisessa tuodaan esiin se, että yhä useampi lapsi aloittaa varhaiskasvatuksen jo 1–2-vuotiaana. Tästä nähdään seuraavan haasteita varhaiskasvatuksen järjestäjille. Myös hallinnollisen työn lisääntyminen nähdään seurauksena pienten lasten varhaiskasvatuksen lisääntymisestä. Lisäksi tuodaan esille pienten lasten erilainen päivärytmi ja runsaampi hoidon tarve, joka aiheuttaa haasteita päiväkotien toiminnalle. Etenkin alle 1-vuotiaiden varhaiskasvatus nostetaan esiin huomattavasti resursseja vaativana.

”Näin pienellä lapsella on usein ihan erilainen päivärytmi, kuin esimerkiksi 2-vuotiaalla. Monet nukkuvat aamupäiväunet ja vielä toiset päiväunet jossain kohtaa. Osa nukkuu vaunuissa ulkona, eikä heitä voi sinne yksin jättää, vaan sitä varten täytyy olla työntekijä. Myös heidän ruokarytminsä voi olla vähän eriaikainen, kuin päivähoidossa on keskimäärin totuttu.” (Artikkeli 8)

Aineistossa resurssi-diskurssia esiintyy eri ryhmiin kuuluvien henkilöiden puheessa hiukan eri tavoin. Tutkijat ja varhaiskasvatuksen johtajat tuovat esille sen, miten pienten lasten määrän lisääntyminen vaikuttaa resursseihin tulevaisuudessa. Varhaiskasvatuksen työntekijöiden puheessa taas tulee vahvasti esiin pula nykyisissä resursseissa. Työntekijöiden riittämätön määrä ja paperitöiden lisääntyminen yhdessä johtavat heidän puheessaan varhaiskasvatuksen huonoon laatuun ja heikentävät työntekijöiden hyvinvointia.

”En minä voinut olla kahdessa paikassa yhtä aikaa. En voinut olla samaan aikaan lappaamassa puuroa lasten suuhun ja neuvottelemassa vanhempien kanssa eteisessä, että mitä on tekeillä. Kun päivät alkavat tuollaisella stressillä, ei töihin ollut kiva mennä.” (Artikkeli 10)

Resurssikysymykseksi määritty myös se, että osa tutkijoista näkee pienille lapsille parhaana pienen, 2–6 lapsen ryhmän, minkä nähdään tuottavan huomattavaa lisäresurssien tarvetta. Annetaan myös ymmärtää, että tarvittavien resurssien vuoksi lapsen kannalta hyvää tilannetta ei ole mahdollista saavuttaa päiväkodissa.

”Jos lapsi on päivähoitossa, olisi tärkeää, että hoitaja ei vaihdu, päivät olisivat mahdollisimman lyhyitä ja ryhmä olisi hyvin pieni, 2–4 lasta ryhmässä. Työelämä ja päivähoiton rakenteet vain ovat senlaatuisia, että harvoin voidaan valita tällaista tilannetta.” (Artikkeli 1)

Eräässä artikkelissa otetaan kantaa sen puolesta, ettei alle 3-vuotiaiden lasten ryhmissä tarvittaisi kahta varhaiskasvatuksen opettajaa, vaan nykyinen henkilömitoitus eli kaksi lastenhoitajaa ja yksi varhaiskasvatuksen opettaja olisi riittävä pienten lasten päiväkotiryhmissä.

Resurssi-diskurssia esiintyy etenkin varhaiskasvatuksen johtajien ja päälliköiden, mutta myös yhden vanhemman ja yhden tutkijan sekä varhaiskasvatuksen työntekijöiden puheessa. Myös toimittajien puheessa tämä diskurssi näkyy, mutta aina ei ole täysin selvää, onko kyseessä toimittajan vai haastateltavan ääni.

Resurssi-diskurssi liittyy aineistossa sekä lapsen paras -diskurssiin että hoitoratkaisujen valinta -diskurssiin. Pienten lasten siirtymisen kotihoitoon nähdään aiheuttavan lisäresurssien tarvetta, jopa siinä määrin, että sitä on mahdoton toteuttaa siten että lapsen paras jää päiväkodissa toteutumatta. Resurssi-diskurssi yhdistyy toisaalta etenkin varhaiskasvatuksen työntekijöiden puheessa myös terveys ja turvallisuus -diskurssiin, kun annetaan ymmärtää, että resurssien vähäisyyden vuoksi lasten terveyttä ja turvallisuutta ei voida päiväkodissa taata.

6.1.2 Lapsen paras -diskurssi

Lapsen paras -diskurssi esiintyy myös useassa uutisessa, erityisesti silloin kun uutinen käsittelee aiheeseen liittyvää tutkimusta. Tämä diskurssia esiintyy etenkin erilaisten asiantuntijoiden puheessa, jossa kommentoidaan aiheeseen liittyviä tutkimuksia. Asiaa katsotaan lähinnä lapsen tulevaisuuden kannalta eli

saako lapsi paremmat edellytykset kehittyä ja menestyä elämässään aloittaessaan varhaiskasvatuksen mahdollisimman varhain vai onko pienen lapsen kotihoito parempi tämä kannalta. Yhdessä artikkelissa nostetaan esiin myös lapsen oikeus varhaiskasvatukseen (artikkeli 8). Tässä diskurssissa voidaan erottaa kolme erilaista suhtautumistapaa asiaan:

1) varhaiskasvatus nähdään lapsen kehityksen kannalta parempana.

”Tutkimuksen perusteella 1–2-vuotiaiden ajattelutaidot kehittyvät paremmin päivähoitossa kuin kotihoidossa” (artikkeli 6)

2) kotihoito nähdään lapsen kannalta parempana

”Liian varhainen päivähoito voi jättää lapseen pysyviä jälkiä, sanoo psykologian professori Liisa Keltikangas-Järvinen. Erityisesti stressinsietokyky on vaarassa vahingoittua.” (artikkeli 1)

“...on paljon kehityspsykologisia perusteita sille, ettei alle 3-vuotiaiden lasten pitäisi mennä päivähoitoon. Rusanen vetoaa kiintymyssuhdeteoriaan, jonka mukaan lapsen varhaiskehitykselle on äärimmäisen tärkeää turvallinen ja rakastava pysyvä aikuinen; yleensä äiti, mutta voi olla joku muukin.” (Artikkeli 17)

ja 3) neutraali suhtautuminen, jossa ei haluta ottaa kantaa kummankaan asian puolesta.

”Kaija Puuran mukaan tutkimustiedon perusteella ei voida yksiselitteisesti sanoa, kehittyvätkö lapsen taidot paremmin kotona vai päivähoitossa.” (artikkeli 5)

Tämä diskurssi on sellainen, jossa on eniten erilaisia suhtautumistapoja, eikä löydy yksimielisyyttä asiantuntijoiden keskuudessa. Aihe on aineiston perusteella sellainen, joka herättää paljon keskustelua ja erilaisia näkökantoja löytyy paljon puolesta ja vastaan. Erilaisia näkökulmia perustellaan erityisesti erilaisten tutkimustulosten kautta. Eräs asiantuntija tuokin asian perhe- ja tilannekohtaisuuden esille:

”Hänen mukaansa yhtä, kaikille lapsille sopivaa hoitoratkaisua ei ole. Sen sijaan vanhempia olisi tuettava tekemään valintoja, joiden he itse ajattelevat sopivan omille lapsilleen.” (Artikkeli 5).

6.1.3 Hoitoratkaisujen valinta -diskurssi

Aineistossa esiintyy myös pienten lasten hoitoratkaisujen valintaan liittyvä diskurssi. Joissakin uutisissa tuodaan esille se, kuinka naisia ”vaaditaan” palaamaan työelämään ja perheitä ”painostetaan” laittamaan lapsensa päiväkotiin. Lisäksi tuodaan esiin 1–2-vuotiaiden lasten äitien työllisyysasteen nousun vaikutus hoitoratkaisuihin. Toisaalta varhaiskasvatus nähdään vanhempien tai lapsen oikeutena. Tässä diskurssissa pohditaan myös niitä tekijöitä, jotka vaikuttavat vanhempien hoitoratkaisujen taustalla. Etenkin kotihoidontuen nähdään vaikuttavan vahvasti perheiden ratkaisuihin, joskin esille tuodaan myös kasvaneiden elinkustannusten vaikutus. Eräs tutkija näkee kotihoidontuen leikkaamisella olevan hyvin laajat vaikutukset varhaiskasvatuksen ryhmäkokoihin ja sitä kautta koko yhteiskuntaan.

”Hänen mielestä kotihoidontuen leikkaamisessa onkin kyse koko yhteiskunnan toimivuudesta. Tuen leikkaaminen kasvattaisi todennäköisesti ryhmäkokoja. Se on hyvin lyhytnäköistä säästämistä. Näillä ratkaisuilla ratkaisemme sen, kuinka innovatiivisia, tasapainoisia ja luovia aikuisia meillä on tulevaisuudessa, hän sanoo.” (Artikkeli 2)

Yhdessä puheenvuorossa toivotaan vanhemmille tukea heidän tehdessään hoitoratkaisujaan. Joissakin uutisissa verrataan Suomea muihin maihin nostamalla esiin varhaiskasvatuksessa olevien lasten, etenkin alle 3-vuotiaiden, vähäisempi määrä muihin maihin verrattuna. Eräässä puheenvuorossa tosin tuodaan esille myös se, että vanhempien valintoihin pitäisi vaikuttaa poistamalla subjektiivinen oikeus kokopäivähoitoon alle 3-vuotiailta lapsilta.

Tämä diskurssi on aineistossa hyvin keskeisessä asemassa yhdessä lapsen paras -diskurssin kanssa. Tosin jos jälkimmäinen esiintyy lähinnä asiantuntijoiden puheessa, näkyy hoitoratkaisujen valinta -diskurssi kaikkien erottelemiimme ryhmiin kuuluvien henkilöiden puheessa. Tämä diskurssi liittyy myös resurssidiskurssiin, sillä vanhempien tekemät valinnat vaikuttavat myös varhaiskasvatuksen resursseihin. Eräs tutkija tuo tämän esille:

”Järjestelmä ei kestäisi sitä, että päivähoitoon tulisi yhtäkkiä kolmasosan verran lisää asiakkaita.” (Artikkeli 15)

Asiantuntijoiden lausevalinnat saattavat luoda vanhemmille paineita asettamalla vanhempien tekemät hoitoratkaisut yhteiskunnalliseen kontekstiin, jolloin niiden valinta saa suuren merkityksen paitsi perheen, myös yhteiskunnan kannalta.

6.1.4 Laatu-diskurssi

Aineistossa esiintyy myös diskurssi varhaiskasvatuksen huonosta laadusta alle 3-vuotiaiden päiväkotiryhmissä. Päiväkotien arki näiden pienten ryhmissä näyttäytyy aineiston mukaan kaaoksena ja kiireenä, jossa yritetään selviytyä päivästä toiseen. Hoitajia ei ole tarpeeksi ja sijaiset vaihtuvat usein.

“Pahimmillaan alle 3-vuotiaita lapsia oli Kristiinan mukaan yhteensä 40. Hän pohti, kuinka kaikki selviävät päivästä hengissä.

– Sitten aloin vaan kirjaimellisesti huudella käytävillä apua, että voisiko joku muista ryhmistä tulla auttamaan. Samalla jaloissani oli kirkuvia pieniä lapsia ja vanhemmat katsoivat touhua silmät pyöreinä, että mitä täällä taas tapahtuu.” (Artikkeli 10)

Erityisesti hoitajien vaihtuvuus pienten ryhmissä koetaan ongelmallisena ja jopa lapsen kehityksen vaarantavana tekijänä eräässä artikkelissa.

“Lapset ovat pitkiä päiviä isoissa ryhmissä, joissa hoitajat vaihtuvat, eikä heillä ole aikaa muodostaa kunnollista kiintymyssuhdetta lapseen. Päivähoidon pitäisi olla sellainen, että siellä olisi vain muutama lapsi ja pysyvä hoitaja, joka muodostaa lämpimän suhteen lapseen ja hoitaa yksilöllisesti kotia jäljitellen pienimpiä lapsia. Päiväkotiympäristö on pienelle lapselle professorin mukaan usein äärimmäisen vaativa: muutaman huoneen tila, jossa on kymmeniä muita samanikäisiä aamusta iltaan. Vielä pahempaa on, että hoitajat vaihtuvat usein.” (Artikkeli 17)

Edellisten lainausten sävy on hyvin negatiivinen, kenties uutisten avulla halutaan korostaa varhaiskasvatuksen resurssien vähäisyyttä, mutta samalla saatetaan vaikuttaa vanhempien mielipiteisiin varhaiskasvatuksesta ja sen kautta myös heidän tekemiinsä hoitoratkaisuihin. Eräässä artikkelissa tuodaan myös esille vanhempien perustelevan lapsensa kotihoitoa epäilyillään varhaiskasvatuksen laadusta (artikkeli 8). Nämä epäilyt saattavat pohjautua juuri median uutisointiin varhaiskasvatuksesta.

Puutteet pedagogiikassa alle 3-vuotiaiden ryhmissä nostettiin myös esille varhaiskasvatuksen henkilöstölle suunnattuun kyselyyn liittyvässä uutisoinnissa. Asiantuntijan muistutus vaikuttaa kohdistuvan etenkin varhaiskasvatuksen henkilöstöön.

”Kielihän juuri kehittyy alle 3-vuotiaana ja siksi tällainen vastavuoroinen vuorovaikutus on erityisen tärkeää. Kirjojen lukeminen, sanoilla leikittely, riittäminen ja loruttelu kuuluisivat erityisesti sinne alle 3-vuotiaiden päivään, Repo muistuttaa.” (artikkeli 7)

Toisaalta todetaan myös, että ne, jotka suhtautuvat epäilevästi varhaiskasvatuksen laatuun, ovat sellaisia, joilla ei ole asiasta omakohtaista kokemusta. Laatu-diskurssi esiintyy etenkin Ilta-Sanomien uutisissa, Ylellä se on hyvin vähäistä.

Laatu-diskurssi liittyy aineistossa resurssi-diskurssiin, huonon laadun katsotaan olevan seurausta resurssien vähäisyydestä ja toisaalta hyvän laadun nähdään edellyttävän kunnollisia resursseja.

6.1.5 Ryhmäkoko-diskurssi

Varhaiskasvatuksen liian isot ryhmäkoot nousevat puheenaiheeksi useammassa aineiston uutisessa. Artikkeleissa ollaan yhtä mieltä siitä, että alle 3-vuotiaiden ryhmäkokojen tulisi olla nykyistä pienempiä. Ihanteelliset ryhmäkoot alle 3-vuotiailla vaihtelevat 3–10 lapsen välillä artikkelien mukaan.

Pienempien ryhmäkokojen tarpeellisuutta perustellaan artikkeleissa esimerkiksi näin:

”Lapsi tarvitsee niin pienen joukon lapsia, että hänen oikeat sosiaaliset taitonsa kehittyvät, eikä ainoastaan aggressiivinen pärjääminen. Se tarkoittaa optimaalisesti kolmen-neljän ja maksimissaan kuuden lapsen ryhmää.” (Artikkeli 1)

”Suuressa ryhmässä pieni lapsi tajuaa, että aggressiivisuus on toimiva keino.

- Aggressiivisuus ei ole suuressa ryhmässä häiriö, vaan se on tehokas keino, jolla pärjää ja selviää. Se on ongelma, jos se ei korvautu oikeilla sosiaalisilla taidoilla.” (Artikkeli 20)

Artikkeleissa annetaan kuva siitä, että suuret ryhmäkoot vaarantavat lasten kehitystä ja aiheuttavat vakavia seurauksia. Liian isojen ryhmäkokojen nähdään vaikuttavan haitallisesti lapsen kiintymyssuhteiden muodostumiseen lapsen ja hoitajan välillä. Lisäksi ollaan huolissaan siitä, että liian isot ryhmäkoot saattavat johtaa lasten aggressiiviseen käytökseen. Nämä katkelmissa olevat diskurssit ovat asiantuntijoiden omia mielipiteitä, joita he perustelevat tutkimustuloksien tai teorioiden avulla. Tässä diskurssissa ääneen pääsevätkin eniten asiantuntijan asemassa olevat henkilöt.

Diskurssi liittyy osaltaan varhaiskasvatuksen laatu-diskurssiin, koska liian suurten ryhmäkokojen ajatellaan olevan este laadukkaalle varhaiskasvatukselle. Diskurssia käytetään myös artikkeleissa paljon omana asianaan ja aiheena, nimenomaan niin, että otetaan kantaa ryhmäkokojen vaikutuksista lapsiin. Tällöin vaikutukset nähdään kohdistuvan nimenomaan lapsiin yksilöinä ei niinkään koko varhaiskasvatuksen laatuun ylipäätään. Siksi esitämme tämän omana diskurssinaan liittämättä sitä diskurssiin varhaiskasvatuksen laadusta.

6.1.6 Terveys ja turvallisuus -diskurssi

Lasten terveyteen liittyviin asioihin otetaan kantaa artikkeleissa vain vähän. Kahdessa artikkelissa mainitaan lasten fyysiseen terveyteen vaikuttavista asioista. Lisäksi yhdessä artikkelissa puhutaan myös siitä, että alle 2-vuotiaat päivähoitossa olevat sairastavat enemmän kuin kotihoidossa olevat samanikäiset lapset. Tämä diskurssi esiintyy ainoastaan Iltä-Sanomien uutisissa, Yleltä se puuttuu kokonaan.

Seuraavissa katkelmissa aineistosta saa hyvän kuvan siitä, miten asioista uutisoidaan tässä diskurssissa.

“...kertoi julkisessa Facebook-päivityksessään, että puhelimesta kerrottiin hoitajan olleen noin kolmen metrin päässä ja kääntäneen hetkeksi selkensä. Sillä välin noin 2-vuotias lapsi oli purrut useita kertoja 10-kuukautista tyttöä.” (Artikkeli 14)

“Helsingin Pitäjänmäessä sijaitsevassa päiväkotitanelissa sattui perjantaina vakava vaaratilanne, kun 2,5-vuotias hoidossa ollut tyttö pääsi karkuteille.” (Artikkeli 21)

Molemmissa artikkeleissa uutisoidaan lasten fyysisen turvallisuuden vaarantumisesta hoitopäivän aikana. Nämä diskurssit nostavat esiin päivähoiton epäkohtia ja ovat äärimmäisiä esimerkkejä siitä, kuinka lapsen turvallisuus vaarantuu päivähoitossa. Voikin pohtia sitä, onko tämä se syy, miksi tällaisista asioista uutisoidaan. Onko tällaisella uutisoinnilla jonkinlaista shokkiarvoa, joka vetoaa median yleisöön ja saa ihmiset lukemaan tällaisia uutisia.

6.1.7 Aineistosta puuttuvat diskurssit

Fairclough'n (2002, s. 80) mukaan tekstejä analysoitaessa tärkeää on myös se, mikä tekstistä puuttuu. Sen lisäksi, että tutkimme niitä diskursseja, jotka aineistossa esiintyvät, meidän tuleekin pohtia myös sitä, millaiset diskurssit siitä puuttuvat. Pedagogiikkaan liittyviä diskursseja ei aineistossa juurikaan esiinny, tällainen diskurssi esiintyy ainoastaan Karvin Varhaiskasvatuksen laatu arjessa -raporttia koskevassa uutisessa. Tämän lisäksi joidenkin vanhempien kommentoissa sivutaan myös pedagogiikkaa, esimerkiksi eräs äiti kertoo, kuinka lapsi on saanut päiväkodissa "virikkeitä ja tekemistä" (Artikkeli 2). Lisäksi eräs tutkija toteaa tutkimuksen tuloksia kommentoidessaan:

"Tulosta voi tulkita siten, että varhaiskasvatuksessa opetetaan pienillekin lapsille jotain hyödyllistä." (Artikkeli 4)

Lapsen paras -diskurssiin sisältyy paljon pohdintaa lapsen kehityksestä ja stressinsietokyvystä. Päiväkodin suuret ryhmäkoot ja muut negatiiviset näkökohdat nostetaan esiin. Juurikaan ei kuitenkaan tuoda esiin niitä tilanteita, joissa lapsen ei ole hyvä olla kotona. Vain yksi tutkija tuo esille sen, että joskus kotiolut voivat olla sellaiset, että lapsen on parempi olla päiväkodissa:

"Siinä missä kaikki kiva tapahtuu perheissä, siellä tapahtuu myös ikäviä asioita." (Artikkeli 15).

Varhaiskasvatukseen ja päiväkotiin liittyviä epäkohtia on ehkä helpompi nostaa esiin, kotihoitoa on yleisesti pidetty pienten lasten kohdalla parempana ja sen kritisoiminen on ehkä vaikeampaa. Eräs tutkija toteaa:

”... kotona lastaan hoitavissa vanhemmissa voi herätä tunne, että he eivät riitäkään. Ja sitä pitäisi välttää.” (Artikkeli 6).

Kenties muut asiantuntijat ajattelevat samoin ja välttävät tämän vuoksi puhetta huonoista kotioloista.

6.2 Kuka aineistossa pääsee ääneen?

6.2.1 Puhujien luokittelu ryhmiin

Aineistossa esiintyvät puhujat poimittiin suoraan aineistossa esiintyvistä diskursseista. Jokaisesta diskurssista etsittiin, kuka näin sanoo ja nämä puhujat luokiteltiin yläluokkiin sen mukaan mitä he edustavat. Artikkeleista löytyi viisi ryhmää, jotka ovat äänessä, kun puhutaan alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatuksesta. Ryhmät esitellään siten, että eniten esiintynyt ryhmä on ensimmäisenä ja vähiten esiintynyt viimeisenä.

Asiantuntijat (15 hlöä)

Asiantuntijat-kategoriaan luokittelimme ne vastaajat, jotka ovat tutkijoita tai professoreita ja puhuvat alan asiantuntijan näkökulmasta. Asiantuntijoiden asema ja titteli tuodaan aineiston uutisissa selkeästi esille, samoin se virasto tai muu yhteisö, jota he tässä yhteydessä edustavat. Tämä kategoria on melko tasapuolisesti edustettuna sekä Ilta-Sanomien että Ylen uutisissa.

Varhaiskasvatusjohtajat ja palvelupäälliköt (7 hlöä)

Eroittelimme luokittelussa omaksi ryhmäkseen varhaiskasvatusjohtajat ja varhaiskasvatuksen palvelupäälliköt, koska he esiintyvät niin runsaasti etenkin Ylen aineistossa. Osa tähän ryhmään kuuluvista henkilöistä esiintyy aineistossa useammassa jutussa. Suurimmassa osassa Ylen aineiston uutisia esiintyy tähän kategoriaan kuuluvia henkilöitä. Ilta-Sanomien uutisista taas tämä kategoria puuttuu kokonaan.

Huoltajat (5 hlöä)

Tähän kategoriaan luokittelimme ne henkilöt, jotka edustavat lapsen vanhempia Huoltajien tittelinä on Ylen artikkeleissa äiti, he ovat artikkeleissa vanhemman roolissa, eikä heidän ammatillaan tai työllään katsota ilmeisesti olevan tässä yhteydessä merkitystä. Huoltajia esiintyy melko tasapuolisesti sekä Ylellä että Ilta-Sanomilla.

Ammattiliiton edustajat (3 hlöä)

Tähän kategoriaan luokittelimme ne henkilöt, jotka puhuvat aineistossa edustamansa ammattiliiton puolesta. Tähän kategoriaan kuuluvia henkilöitä ei esiintynyt lainkaan Ylen aineistossa.

Varhaiskasvatuksen työntekijät (2 hlöä)

Tähän kategoriaan luokittelimme varhaiskasvatuksen tehtävissä toimivat henkilöt. Nämä esiintyvät vain Ilta-Sanomien uutisissa. Ylen uutisissa he ovat mukana vain taustalla, kun nostetaan esiin asioita tutkimuksesta, jossa he ovat olleet vastaajina.

6.2.2 Kenen ääni kuuluu ja kuka jää sivuun?

Eniten aineistossa pääsevät ääneen asiantuntijat, jotka edustavat ylivoimaisesti runsaimmin artikkeleiden ääntä ja näkökulmaa. Fairclough (2002, s.58) toteaaakin, että mediassa parhaiten esiin pääsevät ne, joilla on poliittista, taloudellista tai kulttuurista valtaa. Voidaan ajatella, että asiantuntijoilla nähdään olevan varhaiskasvatukseen liittyvissä asioissa tietoon perustuvaa valtaa.

Mielenkiintoista on se, että poliitikkojen ääni puuttuu aineistostamme kokonaan. Ehkä he osallistuvat keskusteluun varhaiskasvatuksesta yleensä, mutta eivät niinkään alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatuksesta käytävään keskusteluun. Myös lapsen ääni jää tutkimissamme uutisissa kuulumattomiin. Kuva lapsesta varhaiskasvatuksessa muodostuu aikuisten puheen kautta ja on aikuisen tulkinnan värittävä. Samansuuntaisia tuloksia sai myös Forouzes (2019, 52–55) tutkiessaan lapsen äänen kuulumista sanomalehtiartikkeleissa osana tutkimustaan. Tämä on toisaalta ymmärrettävää, kun puhutaan alle 3-vuotiasta lapsista, jotka ovat eivät osaa vielä ymmärrettävästi ilmaista itseään

sanallisesti. Lapsen oman äänen kuuluminen ja esille nostaminen uutisissa olisi kuitenkin lasten osallisuutta yhteiskunnassamme tukevaa ja toisi uuden näkökulman uutisointiin varhaiskasvatuksesta, jossa lapsen äänen kuuluminen on vielä vähäistä.

Fairclough´n (2002, s. 69) mukaan toimittajat luottavat vahvasti virallisiin lähteisiin, kuten viranomaislähteisiin, ammattiliittoihin tai tieteen asiantuntijoihin. Sen sijaan tavallisia ihmisiä voidaan tiedotusvälineissä käyttää lähinnä esimerkkinä sitä, kuinka tilanteeseen reagoidaan, mutta ei uutisten lähteenä. Myös meidän aineistossamme asiantuntijoita käytetään uutisten lähteenä, joskin myös heidän mielipiteistään ollaan kiinnostuneita. Tavallisille ihmisille eli aineistossamme vanhemmille taas annetaan tilaa lähinnä omien kokemustensa kertojina.

Myös toimittajat osallistuvat keskusteluun omilla sana- ja lausevalinnoillaan, vaikka pyrkivätkin pysyttelemään objektiivisina. Yle Uutiset on tehnyt samaan tutkimukseen liittyen kolme uutisjuttua parin päivän aikana. Jokaisessa jutussa on haastateltu eri asiantuntijoita ja joka jutun on tehnyt eri toimittaja. Näissä jutuissa toimittajien sanavalinnat luovat kuvan, että tällä tutkimuksella on merkitystä perheiden hoitovalintoja ajatellen: ”Laaja suomalaistutkimus haastaa yleisen käsityksen, että pikkulasten paras hoitopaikka on aina kotona.” (Artikkeli 4), ”Uusi tutkimus antaa lisää tietoa tämän päätöksen tueksi.” (Artikkeli 4) ja ”Tuore tutkimus hämmentää kiivaana käyvää keskustelua pikkulasten hoidosta.” (Artikkeli 5) Tämän kaltaisilla lausevalinnoilla luodaan kuvaa, että jokaisen lapsensa hoitoratkaisua pohtivan vanhemman on syytä olla selvillä kyseisen tutkimuksen tuloksista. Kuitenkaan näiden kolmen uutisen perusteella ei ole mahdollista muodostaa selvää kuvaa siitä, mikä ratkaisu on lapsen kannalta paras. Fairclough´n (2002, s.110) mukaan tiedotusvälineiden sanavalinnoilla voidaankin johdatella yleisöä tulkitsemaan uutista tietyllä tavalla. Toimittajilla onkin mahdollisuus nostaa joitakin diskursseja esille ja jättää joitakin sivuun sekä vaikuttaa siihen, millaisen vaikutelman yleisö uutisen aiheesta saa.

6.2.3 Representoiva ja representoitu diskurssi

Aineistomme uutisissa käytetään haastattelujen raportoinnissa niin suoraa kuin epäsuoraakin esitystä eli siinä esiintyy sekä representoivia että representoituja

diskursseja. Yleisesti ottaen suoria lainauksia haastateltavan puheesta käytetään epäsuoran esityksen kanssa vuorotellen, millä pyritään kenties saamaan haastateltavan omaa ääntä mukaan. Yleensä haastateltavan puheeseen viitataan epäsuorassa esityksessä käyttämällä nimen perässä sanaa ”mukaan”, millä annetaan ymmärtää, että sanoma on sellaisenaan peräisin haastateltavan suusta. Me emme tietenkään lukijoina voi tietää, onko todella näin.

Neutraalilta kuulostavien sanojen ”kertoo” ja ”kuvaa” ohella toimittajat käyttävät myös enemmän merkityksiä kantavia sanoja, kuten ”arvelee”, ”epäilee” ja ”vetoaa”. Tällaisten sanavalintojen avulla voidaan vaikuttaa myös suoran esityksen kohdalla siihen, millainen mielikuva lukijoille asiasta muodostuu. Tämä vaikuttaa siihen, miten lukija haastateltavan sanomaan suhtautuu.

Epäsuoraa esitystä käyttäessään toimittaja saattaa myös muokata haastateltavan sanavalintoja ja luoda omilla sanavalinnoillaan lauseisiin merkityksiä, jotka eivät ole tulleet haastateltavalta itseltään. Esimerkiksi seuraavassa lainauksessa tuodaan esille mahdollisuus, että kokopäivähoidon rajaaminen voisi mahdollisesti olla säästötoimi, vaikka haastateltava tuskin on itse nostanut tätä esille.

”Tossavainen kuitenkin kiistää, että kokopäivähoidon rajaaminen olisi säästötoimi.” (Artikkeli 3)

Haastattelun koko kulkua ei ole uutisessa avattu, mutta todennäköisesti toimittaja on nostanut kustannuksista puhuttaessa esille asian, jonka haastateltava sitten ”kiistää”. Lukija saadaan tällä tavoin miettimään säästötoimia mahdollisena syynä hoidon rajaamiselle.

Aina ei myöskään ole täysin selvää, onko jokin lause peräisin haastateltavalta vai toimittajalta. Lukijalle saattaa myös joissain kohdin jäädä epäselväksi, onko jonkin lauseen tai asian pohjana haastateltavan puhe, toimittajan oma näkemys, uutisessa käsiteltävä tutkimus vai kenties jostain muusta lähteestä peräisin oleva tieto. Tällaisilla asioilla on merkitystä mietittäessä sitä, kuka pääsee aineistossa ääneen. Onko ääni todella haastateltavan, niin kuin päällisin puolin saattaa vaikuttaa, vai onko kyseessä sittenkin toimittajan tekemät sanavalinnat, jotka ohjaavat lukijan ajattelua tiettyyn suuntaan?

7 POHDINTA

7.1 Millaista sosiaalista todellisuutta uutisaineiston diskurssit rakentavat?

7.1.1 Diskurssit tuottavat ideologioita

Ideologia on tiettyyn asiaan liittyvä käsitys, joka perustuu “näkemyksiin ja uskomuksiin maailmasta” (Pietikäinen ja Mäntynen, 2019). Aineistossa esiintyvien diskurssien perusteella alle 3-vuotiaiden lasten varhaiskasvatus näyttäytyy paljon resursseja vaativana, pedagogisesti puutteellisena, jopa kaoottisena lapsen kehityksen ja terveyden vaarantavana toimintana. Sen tarpeellisuus jopa kyseenalaistetaan. Tällaiset diskurssit vahvistavat ideologiaa siitä, että varhaiskasvatus ei ole oikea paikka pienelle lapselle. Diskurssit tuottavatkin usein tietynlaista kuvaa maailmasta ja usein erilaiset diskurssit ja ideologiat ovat kietoutuneita yhteen (Pietikäinen ja Mäntynen, 2019).

Myös toisenlaisia diskursseja tuotetaan, kun pienten lasten varhaiskasvatuksen katsotaan olevan tärkeää vanhempien, etenkin äitien työssäkäynnin kannalta. Lisäksi joidenkin asiantuntijoiden puheessa varhaiskasvatus nähdään lapsen kehityksen ja tulevan menestymisen kannalta hyödyllisenä. Usein onkin niin, että erilaiset diskurssit kamppailevat keskenään vallasta, jolloin toiset diskurssit vahvistuvat ja toiset hiipuvat (Pietikäinen ja Mäntynen, 2019). Aineistosta löytämämme diskurssit liittyvät myös julkiseen keskusteluun siitä, onko varhaiskasvatus vai kotihoito parempi lapsen, vanhempien ja yhteiskunnan kannalta, tarkastellen aihetta hiukan eri näkökulmista. Tässä keskustelussa leimallista on voimakas vastakkainasettelu, jossa kaksi ideologiaaltaan erilaista diskurssia kamppailevat keskenään.

7.1.2 Diskurssit vallankäytön välineenä

Diskurssien kautta käytetään valtaa, sillä kuten edellä on kuvattu, diskurssit eivät ole totuuksia todellisuudesta, vaan ne edustavat erilaisia näkemyksiä ja näkökulmia asioista. Diskurssin tutkimuksessa on keskeistä ymmärtää kieli sosiaalisen toiminnan näkökulmasta, jolloin kieli näyttäytyy muun muassa vallankäytön välineenä ja antaa asioille merkityksiä (Pietikäinen ja Mäntynen, 2019). Median kautta välittyvät eniten asiantuntijoiden ja varhaiskasvatuksen johtajien diskurssit pienten lasten varhaiskasvatuksesta. Uusista tutkimustuloksista uutisoidaan ja heidän mielipiteistään ollaan kiinnostuneita artikkeleissa. Argumentaatio onkin yksi voimakkaimmista tavoista muokata ja rakentaa tietoa (Pietikäinen ja Mäntynen, 2019). Se että, asiantuntijat ja varhaiskasvatuksen johtajat pääsevät eniten argumentoimaan ja tuottamaan diskursseja varhaiskasvatuksesta, korostaa heidän merkityksellisyyttään asiantuntijoina ja nostaa heidän tuottamansa diskurssit tärkeimmiksi. Tämä antaa heille valtaa määritellä sitä kuvaa, joka varhaiskasvatuksesta mediassa muodostuu.

Muiden toimijoiden tuottamat diskurssit jäävät paljon pienempään rooliin. Esimerkiksi lasten vanhemmat ja varhaiskasvatuksen työntekijät pääsevät ääneen lähinnä kokemuksista uutisoidessa. Heidän kauttaan halutaan välittää kuvaa varhaiskasvatuksen arjesta ja luoda lukijoille kuvaa erilaisista kokemuksista ja tunteista, joihin samaistua.

On myös ryhmiä, jotka eivät tule mediassa kuulluksi, kuten lapset, jotka eivät ole aineistossa aktiivisia toimijoita vaan heidän maailmaansa avataan aikuisten toiminnan ja puheen kautta. Tutkimuksen aineistosta puuttuivat myös kokonaan varhaiskasvatuksen järjestämisen muut muodot, kuten avoin varhaiskasvatus ja perhepäivähoito. Kaikki tutkimuksen artikkelit käsittelivät varhaiskasvatusta päiväkodin näkökulmasta. Onkin mielenkiintoista pohtia, miksi varhaiskasvatus mielletään niin vahvasti päiväkodin tehtäväksi ja miksi tutkimuksen artikkelit käsittelivät vain varhaiskasvatusta päiväkodissa.

7.2 Tutkimuksen luotettavuus

Pietikäisen ja Mäntysen (2019) mukaan diskurssianalyysin tuloksia arvioitaessa voidaan ottaa huomioon ainakin tutkimuksen vastaavuus, uskottavuus, siirrettävyys ja pysyvyys. Olemme omassa tutkimuksessamme pyrkineet toteuttamaan ja kuvaamaan oman tutkimusprosessimme huolellisesti, lisäksi olemme liittäneet tutkimukseemme luettelon aineistomme artikkeleista linkeineen, jolloin lukijan on mahdollista tarkistaa aineistomme ja tulostemme vastaavuus. Olemme myös pyrkineet toteuttamaan tutkimuksemme siten, että sen teoriatausta, tutkimuskysymykset ja analyysimenetelmät sopivat yhteen ja soveltuvat tutkimukseemme.

Tutkimuksen uskottavuuteen ja luotettavuuteen liittyy myös tutkijan oman aseman ja lähtökohtien esille tuominen ja reflektointi (Pietikäinen & Mäntynen, 2019). Juhila (2016) määrittelee tutkijalle kolme erilaista positiota: analyytikko, asianajaja ja tulkitsija. Positiot eivät ole pysyviä, vaan tutkija voi vaihtaa positiota jopa saman tutkimuksen sisällä tutkimuskysymystensä mukaisesti. Tutkijan on tärkeää tiedostaa oma positionsa tutkimuksessa ja tuoda se myös esille. Pohdimmekin seuraavaksi omia positioitamme tutkimuksessamme.

Olemme analyysia tehdessämme asettuneet analyytikon positioon ja pyrkineet suhtautumaan aineistoon avoimesti, jättäen sivuun omat etukäteistietomme ja käsityksemme aiheesta. Tämä on välttämätöntä etenkin ensimmäisen tutkimuskysymyksemme kannalta. Voidaksemme löytää ne puhettavat, joiden avulla kuvaa varhaiskasvatuksesta muodostetaan, on meidän asetettava aineistomme pääosaan ja pyrittävä löytämään ne diskurssit, jotka aineistossa esiintyvät. Emme saa tukeutua omiin ennakko-oletuksiimme siitä, mitä kuvittelemme aineistosta löytyvän ja keskittyä joidenkin tiettyjen diskurssien etsimiseen. Tutkimuksemme tuloksia käsitellessämme ja niiden merkitystä pohtiessamme olemme kuitenkin ottaneet tulkitsijan position ja pyrkineet löytämään laajempia yhteyksiä, joihin voimme tutkimustuloksemme liittää. Myös pohtiessamme, mitä aineistosta mahdollisesti puuttuu, olemme käyttäneet hyväksi aiheeseen liittyvää tietoaamme ja tarkastelleet aineistoa sen avulla.

Tehdessämme tutkimusta yhdessä olemme voineet hyödyntää molempien asiantuntemusta. Olemme keskustelleet esiin nousseista asioista ja pohtineet niitä yhdessä. Nämä keskustelut ovat välillä myös vaatineet meitä perustelemaan

omia näkemyksiämme ja tarkentamaan näkökantojamme. Analyysia tehdessämme olemme molemmat itsenäisesti etsineet aineistosta erilaisia tapoja tarkastella varhaiskasvatusta ja tämän jälkeen koonneet löytömme yhteen. Olemme sitten yhdessä tarkentaneet ryhmittelyjä ja yhdistäneet samankaltaisia kategorioita. Näin tutkimustuloksemme eivät ole vain yhden tutkijan näkemys, vaan olemme molemmat yhdessä päätyneet juuri näihin tutkimustuloksiin, mikä lisää tutkimuksen luotettavuutta. Diskurssianalyysille on tyypillistä se, että se on yleensä yhden tutkijan näkemys, joku toinen tutkija olisi voinut tehdä erilaisia tulkintoja samasta aineistosta. Luotettavuuteen liittyikin olennaisesti se, että kyseisen tutkimuksen tulokset on muidenkin mahdollista aineistosta löytää ja hyväksyä yhdeksi mahdolliseksi tulokseksi (Pietikäinen & Mäntynen, 2019).

7.3 Jatkotutkimusideoita

Tutkimuksen aineistosta rajattiin pois kuvat ja keskityttiin tarkastelemaan vain tekstejä. Jatkossa olisi mielenkiintoista tutkia, miten kuvat ja teksti yhdessä luovat merkityksiä ympäröivästä todellisuudesta. Millainen on kuvien rooli tekstien tulkinnassa?

Median roolia ja merkitystä voisi tutkia lisää. Näkökulmana voisi olla se, kuinka suuri vaikutus medialla on esimerkiksi perheiden tehdessä omia lastenhoidollisia ratkaisujaan ja kuinka paljon diskurssit ylipäättään vaikuttavat ihmisten kokemuksiin ja sitä kautta heidän tekemiinsä päätöksiin.

Tutkimuksissa nousi paljon esiin se, ettei lasten ääni kuulu tutkimuksissa. Lapsiin vahvasti vaikuttava ja heitä itseään koskeva varhaiskasvatus näyttäytyy aikuisten tulkinnan kautta. Miten lasten oma ääni saataisiin kuulumaan tutkimuksissa? Millä keinoilla heidät voitaisiin ottaa mukaan tutkimusten aineistoihin kertomaan omat näkemyksensä asioista?

Lapsen äänen kuulumattomuus tutkimuksemme aineistossa voi osin selittyä sillä, että rajasimme aineiston verkkouutisiin ja koskemaan alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatusta. Jos olisimme ottaneet aineistoon mukaan myös mielipidekirjoituksia, olisivat ääneen voineet päästä myös muunlaiset henkilöt kuin verkkouutisissa, tai erilaisessa suhteessa kun aineistossamme. Tätä olisi myös mielenkiintoista tutkia jatkossa eli miten eri genreltään olevassa mediassa

eri henkilöt pääsevät ääneen? Olisi myös mielenkiintoista tutkia, millaisia diskursseja muissa medioissa tuotetaan ja eroavatko ne toisistaan.

LÄHTEET

- Aho, I., & Kosonen, R. (2017). *“Tädit pitää tärkeänä että kädet pitää pestä”*: käsityksiä lastentarhanopettajasta internet- ja sanomalehtikeskusteluissa. [pro gradu -työ, Tampereen yliopisto]. Trepo Tampereen yliopiston julkaisuarkisto. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:uta-201706272134>
- Aihos-Määttä, T. (2006). *Päivähoidon asemointia ja subjektiivisen päivähoito-oikeuden määrittelyä sanomalehtitekstissä*. [pro gradu -työ. Joensuun yliopisto]. UEF EREPOSITORY Itä-Suomen yliopiston julkaisuarkisto. https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/8487/URN_NBN_fi_joy-20070159.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Alasuutari, M. (2003). Miksi institutionaalista varhaiskasvatusta? : päivähoidon merkitys vanhempien puheessa. *Kasvatus* 34(2003): 4, s.359–373, 438.
- Alila, K., Eskelinen, M., Estola, E., Kahiluoto, T., Kinos, J., Pekuri H-M., Polvinen, M., Laaksonen, R. & Lamberg, K. (2014). Varhaiskasvatuksen historia, nykytila ja kehittämisen suuntalinjat. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2014:12. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-266-1>
- Ankelo, V. (2021). *Kaksivuotinen esiopetus kansalaisten tulkitsemana: Diskurssianalyysi vauva.fi-sivuston verkkokeskustelusta* [pro gradu -työ, Tampereen yliopisto]. Trepo Tampereen yliopiston julkaisuarkisto. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:tuni-202110287977>
- Eerola-Pennanen, P., Vuorisalo, M. & Raittila, R. (2018). Johdatus varhaiskasvatukseen. Teoksessa *Valloittava varhaiskasvatus: oppimista, osallisuutta ja hyvinvointia* (2. korjattu painos). Vastapaino. s. 21–35.
- Fairclough, N. (2002). *Miten media puhuu*. 2. painos. Vastapaino.
- Forouzesh, Rosa. *Varhaiskasvatuskeskustelu 2010-luvun Suomessa: teemanalyysi Helsingin Sanomien sanomalehtiartikkeleiden ja mielipidekirjoitusten pohjalta*. N.p., 2019. Print. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:tuni-201904021468>

- Heikkinen, V. (2012). Diskurssi. Teoksessa V. Heikkilä, E. Voutilainen, P. Lauerma, U. Tiililä & M. Lounela (toim.) *Genreanalyysi : Tekstilajitutkimuksen käsikirja*. Gaudeamus. s. 94–99.
- Hännikäinen, M. (2013) Varhaiskasvatus pienten lasten päiväkotiryhmissä: Hoitoa, kasvatusta vai opetusta? Teoksessa K. Karila ja L. Lipponen (toim.) *Varhaiskasvatuksen pedagogiikka*. Vastapaino. Tampere. s. 30–53
- Ilmonen, K. (2018) Muuan diskurssianalyysi: Esimerkkinä Chydenius-instituutin vaikuttavuustutkimus. Teoksesta Valli, R., ja Juhani A. (toim.) *Ikkunoita tutkimusmetodeihin. 2, Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin*. 5., uudistettu ja täydennetty painos. Jyväskylä: PS-kustannus, 2018. Print. s. 115–127
- Jokinen, A. & Juhila, K. (2016). Diskurssianalyttisen tutkimuksen kartta. Teoksessa A. Jokinen, K. Juhila & E. Suoninen (toim.). *Diskurssianalyysi: teorit, peruskäsitteet ja käyttö*. Vastapaino.
- Jokinen, A., Juhila, K. & Suoninen, E. (2016). Diskursiivinen maailma: teoreettiset lähtökohdat ja analyttiset käsitteet. Teoksessa A. Jokinen, K. Juhila & E. Suoninen (toim.). *Diskurssianalyysi: teorit, peruskäsitteet ja käyttö*. Vastapaino.
- Journalistin ohjeet* (2014). Julkisen sanan neuvosto. <https://jsn.fi/journalistin-ohjeet/>
- Juhila, K. (2016). Tutkijan positiot. Teoksessa A. Jokinen, K. Juhila & E. Suoninen (toim.). *Diskurssianalyysi: teorit, peruskäsitteet ja käyttö*. Vastapaino.
- Kallioinen, P. (2004). *Laatua pärekorissa. Vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan uskomuksia laadukkaasta 0-3-vuotiaiden päiväkotihoidosta Porissa*. [pro gradu -työ, Tampereen yliopisto]. Trepo Tampereen yliopiston julkaisuarkisto.
- Kansallinen audiovisuaalinen instituutti ja Opetushallitus (julkaisuaika tuntematon) Uudet lukutaidot. <https://uudetlukutaidot.fi/>
- Laakso, A. (2017). *Varhaiskasvatuksen merkityksiä: diskurssianalyttinen tutkimus subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaamista koskevasta poliittisesta keskustelusta* [pro gradu -työ, Tampereen yliopisto]. Trepo Tampereen yliopiston julkaisuarkisto. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:uta-201706282151>

- Michel, S. (2002). Dilemmas of Child Care. Teoksessa S. Michel & R. Mahon (toim.) *Child Care Policy at the Crossroads : Gender and Welfare State Structuring*. Taylor & Francis Group.
- Nieminen, H. & Pantti, M. (2012). *Media markkinoilla : Johdatus joukkoviestintään ja sen tutkimukseen*. 3., uudistettu painos. Vastapaino.
- Opetushallitus (2022) *Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet*
https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2022_1.pdf
- Pirttilä, M. (2018). *Varhaispedagogiikka taaperoryhmässä : pedagogiikan painoarvo ja sisällölliset merkitykset alle 3-vuotiaiden ryhmissä toimivien varhaiskasvatuksen ammattilaisten näkökulmasta*. [pro gradu -työ, Helsingin yliopisto]. Helda Helsingin yliopiston julkaisuarkisto.
<http://urn.fi/URN:NBN:fi:hulib-201806132620>
- Pietikäinen, S. & Mäntynen, A. (2019). *Uusi kurssi kohti diskurssia*. Vastapaino.
- Pietilä, J. (2012). Lehdistön tutkimus. Teoksessa V. Heikkilä, E. Voutilainen, P. Lauerma, U. Tiililä & M. Lounela (toim.) *Genreanalyysi : Tekstilajitutkimuksen käsikirja*. Gaudeamus. s. 594–598.
- Ranta, S. (2021). Positiivinen pedagogiikka suomalaisessa varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. *Kasvatus & Aika* 15(1), s. 69–74. <https://doi.org/10.33350/ka.89971>
- Repo, L., Paananen, M., Eskelinen, M., Mattila, V., Lerkkanen, M-K., Gammelgård, L., Ulvinen, J., Marjanen, J., Kivistö, A. & Hjelt, H. (2019). *Varhaiskasvatuksen laatu arjessa: Varhaiskasvatussuunnitelmien toteutuminen päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa*. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisut 15:2019.
- Reunanen, Esa et al. *Uutismedia verkossa 2021*. Reuters-instituutin Digital News Report - Suomen maaraportti. Tampereen yliopisto, 2021. Print.
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-2023-2>
- Rutanen, N. (2011). Space for toddlers in the guidelines and curricula for early childhood education and care in Finland. *Childhood* 18(4), s. 526–539.
<https://doi.org/10.1177/0907568211399366>
- Sanoma Media Finland (n.d.). *Keitä olemme / Tarinamme*
<https://www.sanoma.fi/keita-olemme/tarinamme/>

- Tanner, E. (2014). *Alle kolmivuotias päiväkotilapsi varhaiskasvattajien puheessa*. [pro gradu -työ, Tampereen yliopisto]. Trepo Tampereen yliopiston julkaisuarkisto. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:uta-201402061097>
- Terävä, J., Kuukka, A. & Alasuutari, M. (2018). Miten lastenhoidon ratkaisuja saa perustella? : Vanhempien puhetta 1–2-vuotiaan lapsensa hoitoratkaisuista. *Yhteiskuntapolitiikka* 83 (2018):4, s. 349–359. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2018092036136>
- Tuononen, M. (2021). *Varhaiskasvatukseen osallistuminen yleistyy nopeasti Suomessa ja kansainvälisesti*. Tilastokeskus. <https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2021/varhaiskasvatukseen-osallistuminen-yleistyy-nopeasti-suomessa-ja-kansainvalisesti/>
- Uudet lukutaidot n.d Uudet lukutaidot- kehittämisohjelma <https://uudetlukutaidot.fi/medialukutaito-2/>
- Varhaiskasvatuslaki 13.7.2018/540
- Yle yhtiönä. (n.d.). *Mitä on Ylen julkinen palvelu?* <https://yle.fi/aihe/s/yleisradio/julkinen-palvelu>

LIITTEET

Liite 1: Linkit aineiston uutisiin

Yle Uutiset:

Artikkeli 1: *Professori: Alle 2-vuotias ei kypsä päiväkotiin.* 20.3.2012.

<https://yle.fi/uutiset/3-5078468>

Artikkeli 2: *Päiväkodit täyttyvät alle 3-vuotiaista.* 23.11.2012.

<https://yle.fi/uutiset/3-6389423>

Artikkeli 3: *Espoo haluaa rajoittaa pienten lasten kokopäivähoitoa.* 20.3.2013.

<https://yle.fi/uutiset/3-6545443>

Artikkeli 4: *Uusi tutkimus: 1–2-vuotiaiden ajattelutaidot kehittyvät paremmin päivähoitossa kuin kotihoidossa – keskustele.* 30.5.2018a.

<https://yle.fi/uutiset/3-10226728>

Artikkeli 5: *Professori tuo toisen näkökulman keskusteluun*

varhaiskasvatuksesta: parasta ikää päivähoiton aloittamiseen ei ole.

30.5.2018b. <https://yle.fi/uutiset/3-10229941>

Artikkeli 6: *MLL:n pääsihteeri varhaiskasvatustutkimuksesta: En vetäisi liian suoria johtopäätöksiä – jo neuvolan testitilanne voi jännittää lasta.*

31.5.2018. <https://yle.fi/uutiset/3-10231819>

Artikkeli 7: *Laaja kysely paljasti puutteita päiväkotien toiminnassa – "Peiliin katsomisen paikka aika monella tasolla".* 6.9.2019.

<https://yle.fi/uutiset/3-10947516>

Artikkeli 8: *Kodista päiväkotiin.* 10.9.2020. <https://yle.fi/uutiset/3-11527651>

Artikkeli 9: *Päiväkotien pihoilla piipertää jatkossa yhä pienempiä lapsia – uudet perhevapaat ja kiristynyt talous ajavat vanhempia aikaisemmin työelämään.* 25.10.2022. <https://yle.fi/uutiset/74-20002180>

Ilta-Sanomat:

- Artikkeli 10: *Päiväkodin työntekijät paljastavat sen, mitä ei saa kertoa vanhemmille – ”Välillä lapsi saa ruokailussa vain lasin vettä”.* 22.9.2022. <https://www.is.fi/perhe/art-2000009071808.html>
- Artikkeli 11: *SuPer: Varhais-kasvatus-laissa on erittäin suuri virhe.* 4.11.2022 <https://www.is.fi/taloussanomat/art-2000009179891.html>
- Artikkeli 12: *Neljän lapsen äiti ja kauppatieteilijä Marja jäi kotiin kymmeneksi vuodeksi – teki miehen kanssa sopimuksen: ”Toki välillä mietin, että voi kauhea”.* 25.1.2022. <https://www.is.fi/perhe/art-2000008553307.html>
- Artikkeli 13: *Tutkimus kohauttaa: Päiväkodissa aloittaminen alle 3-vuotiaana voi lisätä lapsen aggressiivisuutta – asiantuntijat eri mieltä.* 11.11.2020. <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000007611438.html>
- Artikkeli 14: *Jyväskyläläinen äiti sai järkyttävän puhelun päiväkodista: 10-kuukautista vauvaa purtiin useita kertoja.* 30.1.2019 <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000005982972.html>
- Artikkeli 15: *Suomalaistutkimus paljastaa, missä iässä lapsi kannattaa panna hoitoon – mullistaa pinttyneen käsityksen.* 17.11.2016. <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000002333868.html>
- Artikkeli 16: *Päiväkotilapsi sairastaa 100 päivää vuodessa.* 28.9.2016 <https://www.is.fi/perhe/art-2000001270292.html>
- Artikkeli 17: *Syynä päiväkoti vai koti – Mistä lapsen aggressiivinen käytös johtuu?* 18.3.2015. <https://www.is.fi/perhe/art-2000000895334.html>
- Artikkeli 18: *Onko yksivuotias liian pieni tarhaan? Päivähoidon aloittamisikä jakaa mielipiteitä.* 1.2.2014. <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000000710229.html>
- Artikkeli 19: *”Korkeintaan kymmenen lasta päivähoitoryhmään”.* 5.3.2013. <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000000591318.html>
- Artikkeli 20: *Psykologi: Suuret päiväkotiryhmät voivat tehdä taaperosta aggressiivisen.* 28.9.2012. <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000000543688.html>
- Artikkeli 21: *2-vuotias karkasi päiväkodista Helsingissä.* 30.7.2012. <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000000526158.html>